

แบบรายงานการเข้าร่วมสัมมนา

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตามที่เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มอบหมายให้นางอรวรรณ พันธุ์เป็รื่อง ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ เข้าร่วมสัมมนางาน สปช. รายงานประชาชน เรื่อง “เปลี่ยนประเทศไทยกับ สปช.” ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๘.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. ณ ห้องคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เอ ๒ ชั้น ๒๒ โรงแรมเซ็นทารา แกรนด์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร นั้น นางอรวรรณ พันธุ์เป็รื่อง ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ ไปราชการต่างประเทศ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ ได้มอบหมายให้ข้าราชการสำนักวิชาการ คือ นายโชคสุข กรกิตติชัย ตำแหน่ง วิทยากรชำนาญการพิเศษ เลขที่ตำแหน่ง ๗๙๘ เข้าร่วมสัมมนาแทน

ในการสัมมนาเรื่อง “เปลี่ยนประเทศไทยกับ สปช.” ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๘.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. ณ ห้องคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เอ ๒ ชั้น ๒๒ โรงแรมเซ็นทารา แกรนด์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

บัดนี้ การสัมมนาสิ้นสุดลงแล้ว จึงขอเสนอรายงานดังนี้

๑. รายละเอียดการสัมมนา

วัน/เวลา	หัวข้อการอภิปราย	ชื่อวิทยากร
วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ ๘.๐๐ – ๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน ณ บริเวณหน้าห้องคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เอ ๒ ชั้น ๒๒	
๙.๐๐ – ๙.๓๐ น.	วีดิทัศน์ เรื่อง “เปลี่ยนประเทศไทยกับ สปช.”	
๙.๓๐ – ๑๐.๓๐ น.	พิธีเปิดเสวนา ณ ห้องคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เอ ๒ ชั้น ๒๒ ในเรื่อง “ประธาน สปช. เปิดใจ “ปฏิรูปอะไร”	โดย : ศาสตราจารย์กิตติคุณ เทียนฉาย กิระนันท์ กับนายสุทธิชัย หยุ่น
๑๐.๓๐ – ๑๑.๐๐ น.	นำเสนอ เรื่อง “วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทย”	โดย : ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์

วัน/เวลา	หัวข้อการอภิปราย	ชื่อวิทยากร
๑๑.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.	นำเสนอ เรื่อง “สานพลังขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศสู่อนาคต”	โดย : ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย ดร.กอบศักดิ์ ภูตระกูล ศาสตราจารย์พิเศษ กิติพงษ์ อูร์พีพัฒน์พงศ์
๑๒.๐๐ – ๑๓.๓๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ห้องคอนเวนชันเซ็นเตอร์ บี (ติดกับห้องประชุมฯ เอ ๒)	
๑๓.๓๐ – ๑๕.๓๐ น.	นำเสนอประเด็นปฏิรูปประเทศไทย ผู้เข้าร่วมสัมมนาฯ แยกย้ายเข้าห้องประชุมกลุ่มย่อยตามความสนใจ ใน ๒ ห้อง ห้องที่ ๑ ระบบการเลือกตั้งที่สุจริตยุติธรรม ณ ห้องประชุมโลตัส สวีท ๑ -๒ วิทัศน์เรื่อง การเมืองเรื่องของคน ประชาชน ๑ : ระบบการเลือกตั้งและระบบพรรคการเมือง ๒ : การตื่นรู้ของพลเมืองและความเข้มแข็งของชุมชนในการบริหารงานภาครัฐ	โดย ๑. ดร.อมร วาณิชวิวัฒน์ ๒. นายบุญเลิศ ศชายุทธเดช ๓. พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภูมมา ๔. นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์ ๕. นายประสาร มฤคพิทักษ์ โดย ๑. นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ ๒. นางจิตติมาพร กองสอน ผู้ประสานงานหลัก ๑. ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ อารังธัญวงศ์ ๒. นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ

วัน/เวลา	หัวข้อการอภิปราย	ชื่อวิทยากร
	<p>ห้องที่ ๒ กลไกป้องกันและขจัด การทุจริตประพตติมิชอบและการ บังคับใช้กฎหมาย ณ ห้องประชุมโลตัส สวีท ๓ - ๔ วितทัศน์เรื่อง คนไทยไม่โกง</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. กลไกป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต ๒. กฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม <p>ห้องที่ ๓ ขจัดความเหลื่อมล้ำและ สร้างความเป็นธรรมทาง เศรษฐกิจ ณ ห้องประชุมโลตัส สวีท ๕ - ๖ วิตทัศน์เรื่อง หนุ่ทุนสั้มา ด้าน ทุนสามานย์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การป้องกันการผูกขาดใน ระบบเศรษฐกิจ ๒. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจสู่ อนาคตและโครงสร้าง พื้นฐานทางปัญญาและ นวัตกรรม <p>ห้องที่ ๔ ขจัดความเหลื่อมล้ำและ สร้างความเป็นธรรมทางสังคม ณ ห้องประชุมโลตัส สวีท ๗ วิตทัศน์เรื่อง สังคมเป็นธรรม หนุ่หน้าความเท่าเทียม</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การสร้างสังคม ผู้ประกอบการและการ คุ้มครองผู้บริโภค 	<p>โดย ๑. นายประมนต์ สุธีวงศ์ ๒. นายวสันต์ ภัยหลั้กลั้ ๓. รองศาสตราจารย์ ดร.จรี วิจิตร วาทการ ๔. นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์ ๕. นายอุดม เฟื่องฟู่ง</p> <p>ผู้ประสานงานหลัก</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. นายวสันต์ ภัยหลั้กลั้ ๒. พลเอก จิระ โกมุทพงค์ <p>โดย ๑. ศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ ๒. นายเกริกไกร จิระแพทย์ ๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ศักรินทร์ ภูมิรัตน</p> <p>ผู้ประสานงานหลัก</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. นายไพบูลย์ นลินทรางกูร ๒. ดร. กอบศักดิ์ ภูตระกูล <p>โดย ๑. นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงค์ ๒. นางอัญชลี ขวนิชย์ ๓. นางสาวสารี อ่องสมหวัง</p>

วัน/เวลา	หัวข้อการอภิปราย	ชื่อวิทยากร
	<p>๒. การเข้าถึงบริการ สาธารณสุขและระบบ สวัสดิการ</p> <p>ห้องที่ ๕ กลไกของรัฐที่มี ประสิทธิภาพ ณ ห้องประชุมโลตัส สวีท ๙ วितทัศน์เรื่อง กลไกรัฐพัฒนาชาติ</p> <p>๑. การปรับโครงสร้างภาครัฐ และการกระจายอำนาจ</p> <p>๒. ระบบงบประมาณ การคลัง และภาษี</p> <p>ห้องที่ ๖ คุณภาพคนและพลเมือง ณ ห้องประชุมโลตัส สวีท ๑๐ วितทัศน์เรื่อง โรงเรียนของสังคม</p> <p>๑. การศึกษาเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และแรงงาน</p> <p>๒. ศิลปะ วัฒนธรรม และ</p>	<p>โดย ๑. รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงพรพันธุ์ บุญรัตน์พันธุ์</p> <p>๒. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประเสริฐ ศัลย์วิวรรธน์</p> <p>๓. นายแพทย์สุวัฒน์ วิริยพงษ์สุกิจ</p> <p>๔. นางอุบล หลิมสกุล</p> <p>ผู้ประสานงานหลัก</p> <p>๑. รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง พรพันธุ์ บุญรัตน์พันธุ์</p> <p>๒. นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์</p> <p>โดย ๑. นายธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์</p> <p>๒. นายพงศ์ไพยม วาศภูติ</p> <p>โดย ๑. ศาสตราจารย์ ดร.พรายพล คุ้มทรัพย์</p> <p>๒. ดร.ลีลาภรณ์ บัวสาย</p> <p>๓. ศาสตราจารย์พิเศษ กิติพงศ์ อุรพีพัฒน์พงศ์</p> <p>ผู้ประสานงานหลัก</p> <p>๑. ศาสตราจารย์พิเศษ กิติพงศ์ อุรพีพัฒน์พงศ์</p> <p>๒. ดร.เบญจวรรณ สร้างนิทร</p> <p>โดย ๑. นายธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์</p> <p>๒. ศาสตราจารย์กิตติคุณ สุภัญญา สุดบรรทัด</p>

วัน/เวลา	หัวข้อการอภิปราย	ชื่อวิทยากร
	<p>ศาสนา เพื่อสร้างคนและเพิ่มมูลค่าและคุณค่า</p> <p>๓. สื่อมวลชน</p>	<p>๓. รองศาสตราจารย์ประภาภัทร นิยม</p> <p>๔. ดร.ชิงชัย หาญเจนลักษณ์</p> <p>๕. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์</p> <p>๖. รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี</p> <p>๗. พลโท เดชา ปุญญบาล</p> <p>ผู้ประสานงานหลัก</p> <p>๑. นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์</p> <p>๒. รองศาสตราจารย์ประภาภัทร นิยม</p> <p>๓. นายธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์</p>
๑๕.๓๐ – ๑๖.๐๐ น.	<p>เชิญผู้เข้าร่วมงานทั้ง ๖ ห้อง กลับเข้าห้องคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เอ ๒ ร่วมพิธีส่งมอบผลงาน และพิธีปิด</p>	
๑๖.๐๐ – ๑๗.๐๐ น.	<p>สถาปณารูปแห่งชาติส่งมอบผลงาน การปฏิรูปแก้รัฐบาล</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายงานและส่งมอบผลงานแก่นายกรัฐมนตรี - นายกรัฐมนตรีรับมอบผลงาน (บนเวที) และแสดงความเห็น - ร่วมถ่ายภาพ 	<p>โดย ศาสตราจารย์กิตติคุณ เทียนฉาย กีระนันท์ ประธานสถาปณารูปแห่งชาติ</p> <p>โดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี</p> <p>โดย นายกรัฐมนตรี ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานสถาปณารูปแห่งชาติ ประธานกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ และ รองประธานสถาปณารูปแห่งชาติ คนที่สอง</p>

๒. จำนวนผู้เข้าร่วมฟังการสัมมนา

จำนวนประมาณ ๑,๐๐๐ คน ประกอบด้วย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสถาปณารูปแห่งชาติ หัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวง และระดับกรม นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี อธิการบดีและผู้บริหารสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน นายกสมาคมนาคารไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมประจำจังหวัด และประธานสภาหอการค้าแห่ง

ประเทศไทย นายกสภาวิชาชีพ นายกสมาคมวิชาชีพ และกรรมการสภาวิชาชีพต่าง ๆ สื่อมวลชนและนายกสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนต่าง ๆ ผู้แทนจากภาคประชาชนทุกภาคส่วน ผู้บริหารสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้บริหารสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

๓. สรุปสาระสำคัญจากการเข้าฟังการสัมมนา

“ประธาน สปช. เปิดใจ “ปฏิรูปอะไร” กับนายสุทธิชัย หยุ่น

นายสุทธิชัย หยุ่น ที่ปรึกษาองคมนตรีการเรือนชั้น ได้สอบถามทั้งหมด ๑๐ ประเด็น คือ ประเด็นที่ ๑ ความพยายามของ สปช. เพื่อทำแผนปฏิรูปประเทศไทยทุก ๆ ด้าน ดังนั้น บทบาทของ สปช. ที่มองจะเป็นสถาปนิก วิศวกร นักก่อสร้างหรือนักเพื่อฝัน ประเด็นที่ ๒ ตอนตอบรับเป็นประธาน สปช. คิดต่อความเสี่ยงหรือไม่ว่าจะถูกลมองเป็นเครื่องมือของทหาร หรืองานข้างหน้าเป็นอย่างไร ประเด็นที่ ๓ ภารกิจของ สปช. คือ ศึกษาและเสนอแนะการปฏิรูป ซึ่งตามสถานศึกษาต่าง ๆ ก็มีผลการศึกษา คิดหรือไม่ว่าจะไม่เกิดผลประโยชน์อะไร เพราะไม่มีสัญญาณว่าจะทำให้เกิดขึ้น ประเด็นที่ ๔ ข้อเสนอที่ส่งให้รัฐบาล สะท้อนความต้องการประชาชนในประเทศแค่ไหนและจะมั่นใจอย่างไร หากมีรัฐบาลใหม่ว่าจะมีการกดดันทำตามข้อเสนอต่อเนื่อง ประเด็นที่ ๕ จะทำอย่างไรให้ประชาชนรู้สึกว่าเป็นเจ้าของงานปฏิรูปและการบริหารประเทศต่อไป ต้องเดินตาม ประเด็นที่ ๖ สำหรับข้อเสนอให้มีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ทางปฏิบัติจะเป็นอย่างไร เป้าหมายของสภาขับเคลื่อนฯ คือ การขับเคลื่อนงานปฏิรูปของ สปช. หลังหมดสภาพไปแล้ว จะเกิดขึ้นได้หรือไม่ ประเด็นที่ ๗ ในฐานะประธาน สปช. เป็นหมอตายที่ต้องทำคลอดรัฐธรรมนูญ จะทำคลอดอย่างไร ต้องไม่ให้ตาย ดังนั้นจากวันนี้จนถึงวันลงมติ สปช. จะปรึกษาหารือกับร่างรัฐธรรมนูญได้อย่างไร ภารกิจที่ สปช. ต้องพิจารณา คือ ทำอย่างไรให้ผ่าน ตอนนี้อยู่ละเอียดที่ถกเถียง คือ การตั้งคำถามประชามติ เช่น ปฏิรูป ๒ ปีก่อนเลือกตั้ง งานที่ต้องผูกพันกับ สปช. มีเรื่องการตั้งคำถามประชามติ และการลงมติร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มีคนมองว่าเมื่อมีการเลือกตั้งแล้ว ความขัดแย้งก็จะกลับมา เป็นห่วงหรือไม่ว่างานปฏิรูปจะไร้ความหมาย ประเด็นที่ ๘ พิมพ์เขียวปฏิรูปประเทศมีสูตรปรองดองเพื่อแก้ไขความขัดแย้งอย่างไร จะบอกประชาชนอย่างไร ว่าการบ้านที่ส่งให้รัฐบาล ไม่ใช่จากใบสั่งผู้มีอำนาจ หรือ คสช. ประเด็นที่ ๙ รัฐชาติปัตย์ได้ก็เปอร์เซ็นต์จากงาน สปช. ที่เขาอยากได้ การปฏิรูปเพื่อให้เป็นประชาธิปไตยระหว่างทางต้องใช้อำนาจพิเศษ การใช้อำนาจพิเศษจะไม่ติดเป็นนิสัย แบบว่าติดใช้สิ่งที่ไม่เป็นประชาธิปไตยเพื่อนำไปสู่ประชาธิปไตยเหมือนจะเป็นยาเสพติด ดังนั้นจะมีในงานปฏิรูปตรงไหนหรือไม่ ที่เราต้องไม่ใช้อำนาจพิเศษทุกครั้งเพื่อแก้ไข ประเด็นที่ ๑๐ คาดหวังว่าภายใน ๕ ปี อยากเห็นความสำเร็จในแผนปฏิรูปหรือความคืบหน้าเปอร์เซ็นต์ การเปลี่ยนประเทศไทยกับ สปช. เห็นและอยากเห็นอะไรที่จะเปลี่ยนแปลงประเทศไทยที่สำคัญ อยากบอกอะไรกับประชาชนทุกคนถึงภาระร่วมกันในงานปฏิรูป

ศาสตราจารย์กิตติคุณ เทียนฉาย กีระนันท์ ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กล่าวว่า ขณะนี้ไม่แน่ใจจริง ๆ ๑๐ เดือนที่ผ่านมา ไม่ได้มีประเด็นปฏิรูปประเทศ เพราะตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

ไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม มีส่วนที่ให้ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นของร่างรัฐธรรมนูญด้วย ซึ่งไม่กี่วันข้างหน้าจะครบกำหนดที่กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญจะส่งร่างรัฐธรรมนูญให้ สปช. ไม่ช้าไปกว่าวันที่ ๒๒ สิงหาคมนี้ และจากนั้นให้รอการพิจารณาไว้ ๑๕ วัน และนับอีก ๓ วันเพื่อลงมติร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะตรงในวันที่ ๗ กันยายนนี้ หลังจากลงมติแล้ว สปช. จะสิ้นวาระตามกฎหมาย แต่วิญญูณการปฏิรูป แน่ใจว่ายังอยู่ใน สปช. เพราะวางหลักแล้วเดินเรื่องนี้มา แม้ไม่มีกฎหมายมอบให้ดู เชื่อว่าทุกคนคอยทำหน้าที่สุนัขเฝ้าบ้านให้การปฏิรูปที่คิดว่าไม่เสียของ มี สปช. กลุ่มหนึ่งบอกว่าจะคว่ำ คือ คนพยายามตีความว่าเขียนด้วยมือลบด้วยเท้า สปช. ก็มีสิทธิไม่เห็นด้วยก็ได้โดยสำนักอิสระ แต่เมื่อท่านมีส่วนคลอคลุก แต่มาบอกว่าจะแข็ง ไม่ได้เสียง แต่เป็นความแน่นอน เพราะทุกประเด็นที่พูดเกิดขึ้นหมด เพราะในรัฐธรรมนูญที่ต้องทำหน้าที่ดำเนินการ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เป็นความบังคับต้องทำ บ้านเมืองไม่มีทางออก ตรงจุดนี้ทำให้คนทั่วไป รวม สปช. ทั้งหมดรู้ว่า เมื่อถึงเวลาอาสามัครเข้ามา มีภารกิจที่ต้องปฏิรูปและเรื่องการยกร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จ ถือเป็นภารกิจที่สำคัญมาก เพราะหากไม่ทำจะตอบลูกหลานได้อย่างไรว่า เมื่อเราช่วยได้และมีโอกาสแต่กลับปฏิเสธที่จะทำให้เพื่อชาติ

จากประสบการณ์ตลอด ๑๐ เดือนที่ผ่านมา ทุกคนไม่รู้จักคำว่า “ปฏิรูป” เกียงกันว่า การปฏิรูป คืออะไร เช่น หลายคนคิดว่า คือ เสนอให้รัฐบาลออกคำสั่ง แต่การออกคำสั่งทางบริหารเพื่อแก้ปัญหาไม่ใช่การปฏิรูป เพราะหากแก้ปัญหาโดยการออกคำสั่ง ปัญหาที่แก้ได้ แต่การปฏิรูปเกี่ยวกับจัดระบบองค์กร โครงสร้าง รากปัญหาที่สะสมมานาน เพราะมีผลการศึกษามาแล้ว ทั้งนี้ตอนเริ่มศึกษาไม่ได้เริ่มจากศูนย์ เพราะได้ดูกรรมกรที่ศึกษาไว้แล้ว เช่น คณะของอาจารย์คณิต ณ นคร นายแพทย์ประเวศ วะสี รวมถึงข้อเสนอของหน่วยงานต่าง ๆ ที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) รวบรวม โดยได้นำเสนอมาสังเคราะห์และวิเคราะห์ เช่น การปฏิรูปศิลปวัฒนธรรม การคุ้มครองผู้บริโภค ขณะที่การปฏิรูป เช่น เศรษฐกิจมหภาคที่มีเรื่องปฏิรูปหลายเรื่องอยู่ในนั้น ซึ่งจุดนี้ถือเป็นความต่าง นอกจากนั้นผลการศึกษาได้ปรับข้อมูลให้ทันสมัยและทันเหตุการณ์ รวมถึงมีสิ่งที่สำคัญและเป็นเรื่องใหญ่ของสังคมไทย คือ การปฏิรูปไม่ใช่แก้ไขปัญหาวานนี้แล้วจบวันนี้ หรือเอาปัญหาของประเทศที่ผ่านมา มาล้างไม่ให้เกิดปัญหาอีกในอนาคต จึงทำให้ต้องมองวิสัยทัศน์ประเทศไทย ๒๐ ปีหรือกว่านั้น เพราะการปฏิรูปในหลายเรื่องต้องใช้เวลา เช่น การปฏิรูปการศึกษา หากนับตั้งแต่เรียนประถมศึกษาจนจบปริญญาตรี ต้องใช้เวลาถึง ๑๖ ปี ประกอบกันนั้นต้องทำยุทธศาสตร์เพื่อปรุงแต่งวิสัยทัศน์ตามกาลเวลา ซึ่งต้องปรับทุก ๓ - ๕ ปี เพื่อเป็นไกด์หรือหัวเรื่องที่น่าการปฏิรูปรอบนี้

นอกจากนั้นการทำปฏิรูปเหมือนทำแบบเบี้ยหัวแตก ซึ่งเป็นข้อเท็จจริง เพราะหากรอทั้งหมดให้เสร็จส่งคณะรัฐมนตรี ตามกติกาที่รัฐธรรมนูญกำหนด วันนี้ก็ไม่สามารถส่ง ทำให้เมื่อพิจารณาเรื่องใดเสร็จก็ส่งให้ ครม. โดยทยอยส่งไปแล้วตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๘ แต่หากมองภาพรวมของงานที่ส่งแล้วนั้นจะไม่ใช่เบี้ยหัวแตก เพราะจะรวมเป็นกลุ่มก้อน เช่น เศรษฐกิจ การบริหาร สังคม ซึ่งทั้งหมดนั้นต้องอาศัยการวิเคราะห์ โดยได้อ่านรายงานการปฏิรูปทุกฉบับและอ่านเอง เนื่องจากอยากรู้ว่าเนื้อหาจริง ๆ คืออะไร การปฏิรูปรอบนี้ไม่เหมือนกับ ๓ รอบที่ผ่านมา ทั้งนี้แผนปฏิรูปต้องศึกษาแล้วปรับเหมือนกับลูกกลิ้ง ทั้งนี้ ระหว่างทำวาระปฏิรูปและวางวิสัยทัศน์ พบว่ามีประเด็นเล็ก ๆ บางเรื่องต้องแก้ไขด้วย ซึ่งไม่ถึงขั้นเรียกว่า “การปฏิรูป” แต่ขอ

เรียกว่า คิวคิว คือ เรื่องที่ทำแล้วได้ชัยชนะอย่างรวดเร็ว เช่น เรื่องการเสนอให้คิดค่าโทรศัพท์เป็นรายวินาที ซึ่งข้อเสนอแบบนี้ส่งให้รัฐบาลและให้ กสทช. ดำเนินการปรับกติกาทั้งหมด แต่ขณะนี้ กสทช. ยังเงียบอยู่

นอกจากนี้ยังมีประเด็นบีกเดต้า การเปลี่ยนประเทศให้พร้อมๆกับเป็นประเทศพัฒนาในปีแรก คือ วาระพัฒนา และสุดท้ายที่ได้มาด้วย มีกรณีปฏิรูปต่อเนื่อง เช่น การบินพลเรือน ประมง คำอาวู สิ่งเหล่านี้เป็นวาระปฏิรูปใหม่หรือวาระปฏิรูปพิเศษ ทั้งนี้วาระปฏิรูป อยากรบกับประชาชน ให้ประชาชนเป็นเจ้าของงานปฏิรูป ไม่ว่าจะรัฐบาลนี้หรือรัฐบาลใดมาดำเนินการ ต้องไม่เสียของและต้องช่วยกัน มีกระบวนการรับฟังและรับไปวิเคราะห์ แม้กระทั่งการบ่นก็ตาม จากนั้นได้บันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบ ส่งให้กรรมการปฏิรูปชุดต่าง ๆ โดย สปช. ทุกส่วน ยิ่ง สปช. จังหวัดได้ทำหน้าที่อย่างเข้มข้น จากการฟังและรับสนองข้อมูล ทำให้มั่นใจว่า ไม่ได้ทำงานเพียง ๒๕๐ คน เพียงลำพัง ส่วนที่จะผูกพันกับอนาคตพยายามให้ถึงประชาชน โดยจะมีการทำเอกสารส่งไปถึงมือประชาชน ซึ่งเป็นเอกสารที่อ่านเข้าใจง่าย ตัวแผนปฏิรูปไม่ย่นย่อโดดเดี่ยว เพราะบรรจุในร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งเป็นค้ำประกัน คำรับรอง และเป็นข้อผูกพันว่า ไม่ว่าใครก็ตามเข้ามาทำหน้าที่เป็นรัฐบาล เป็นสภานิติบัญญัติชุดใด ๆ กรอบของรัฐธรรมนูญจะมีผลผูกพันที่ชัดเจน ไม่ใช่เรื่องการสืบทอดอำนาจ เพราะเป็นเรื่องประเทศชาติและประชาชน ไม่ใช่เรื่องของเราหรือกลุ่มบุคคล เนื่องจากมีการใช้ ๒ นัย โดยนัยหนึ่งอยู่ในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ที่มีการแก้ไข ซึ่งเป็นคนละประเด็นที่อยู่ในร่างรัฐธรรมนูญที่อยู่ระหว่างการยกร่าง ซึ่งทำให้ขุนวายว่าจะขับเคลื่อนอะไร ยังไม่แน่ใจ ขอบตอบแบบไม่สงวนท่าที เพราะเมื่อเริ่มทำงานปฏิรูป เริ่มด้วยการบ้าน แต่จะจบด้วยการเมือง ดังนั้นตรงนี้โรคแม่ก็ปรับได้

อย่างไรก็ตามส่วนที่อยากจะชี้บางเรื่องที่รัฐบาลรับไป เช่น กรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ให้สัมภาษณ์ว่าจะเดินหน้าเรื่องวิสาหกิจสังคมให้เสร็จใน ๒ สัปดาห์ ก็ดีใจที่บอกว่าเป็นนโยบายของรัฐบาล แต่อย่าลืมว่าเป็นข้อเสนอจาก สปช. ขณะที่กรรมการยุทธศาสตร์ชาติฯ โดยรากฐานเป็นความเห็นของรัฐบาล แต่รากฐานความคิดสำคัญมาจาก สปช. ซึ่งขณะนี้พระราชบัญญัติว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติไปจาก สปช. แล้ว คิดว่าสิ่งเหล่านี้ไม่กังวลว่าใครจะทำในนามใคร แต่สุดท้ายแล้วประเทศได้ทั้งหมด การศึกษาในรายละเอียดน่าจะทำได้ แต่ไม่ใช่การโน้มน้าวความคิดว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ การซักถามประเด็นว่าประเด็นนี้แปลว่าอะไร จำเป็นและสำคัญ แต่ต้องทำด้วยความระมัดระวัง เพื่อไม่ให้เกิดการลือขบถ สปช. กลุ่มนั้นมีแค่ ๒ คน แต่กรณีเหล่านั้น อย่าพูดอย่างนั้น เพราะอาจไม่เกิดอาการแค้นแล้วตาย

อย่างไรก็ตามเหตุการณ์จากตรงนี้ ยังพยากรณ์ไม่ได้ แต่ขณะนี้มีความงามเพราะมีความเห็นที่หลากหลายก็ติดได้ ยิ่งดีกว่าที่ไม่มีหลากหลาย ซึ่งเสียงหลากหลายถือเป็นจุดเริ่มต้นประชาธิปไตย ที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตามขณะนี้ยังมีประเด็นที่ต้องพิจารณาตามข้อเสนอประชาชาติ เช่น ให้เว้นวรรค ๒ ปี ทำปฏิรูปให้สำเร็จ หรือมีข้อเสนออีกหลายประเด็นที่เมื่อถึงวันพิจารณา ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนด คือ วันที่ลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อพิจารณาเบ็ดเสร็จแล้ว ก็ส่งให้ ครม. ซึ่ง ครม. วินิจฉัยสุดท้าย เพราะเสนอแล้ว ครม. ไม่เอา ข้อนี้ยังเป็นประเด็นต้องพิจารณา อย่างไรก็ตาม สปช. มีหน้าที่วินิจฉัยว่ารัฐธรรมนูญนี้รับได้และสามารถใช้กับอนาคตของประเทศ ต้องรอเห็นร่างรัฐธรรมนูญก่อน ไม่เช่นนั้นก็ทำอะไรไม่ได้ อย่างไรก็ตามจะผ่านหรือไม่ผ่านก็มีการ

ประเมินข้อมูลอยู่ หากถามว่าอยากให้ผ่านหรือไม่ ขอตอบว่าความอยากเก็บไว้ในใจ และขอรู้อยู่ในใจ เนื่องจากกังวลว่าจะเป็นภาระขึ้นนำ ยังมีข้อเสนอที่ทยอยยื่นเข้ามา ดังนั้นขอให้คอยตามว่าประเด็นที่ สปช. ต้องพิจารณาข้อเสนอว่าจะทำประชามติเรื่องเหล่านี้หรือไม่ มีมากกว่าที่เป็นข่าวอยู่ขณะนี้ ซึ่งต้องเลือกเพียงแค่ประเด็นเดียว

ทั้งนี้ก็มีข้อเสนอว่าไม่ต้องเสนอตั้งคำถามประชามติเลย ส่วนคำถามรัฐบาลปรองดองแห่งชาติก็มี แต่สิ่งที่คุยกันวันนี้ ยังไม่สรุป เพราะมีของใหม่มาเรื่อย ๆ โดยไม่สร้างความยุ่งยากลำบากใจ เพราะต้องแน่ใจว่ากว่าจะมีเสียงข้างมาก ทุกคนได้เข้าใจเอง และรู้ความต่างอย่างถ่องแท้แล้ว การใช้โหวตเสียงข้างมาก ไม่น่าห่วงก็เหมือนกับเลือกผู้แทนราษฎร หากตรรกะถูกต้องแล้ว การเลือกไม่ใช่ปัญหา แต่เมื่อตรรกะและเหตุผลไม่ถูกต้องแล้ว จะถูกรบกวณ ก็ซื้อได้ ก็หาได้ รบกวณการลงคะแนนเสียงได้ มีประเด็นเหมือนกันที่ สปช. แนะนำว่า ฐานะประธาน สปช. เบรก สปช. ที่พูดมากไปแล้ว ไม่เคยเบรก เพราะหากเป็น สปช. มีใครให้หยุดพูด แล้วประเทศไทยอีก ๖๕ ล้านคนจะหวังอะไร นี่คือการเรียนรู้และฝึกตน ฝึกความเป็นผู้ใหญ่ในประชาธิปไตย ดังนั้นสิทธิมาพร้อมกับความรับผิดชอบ ดังนั้นเมื่อท่านพูดอะไรต้องรับผิดชอบ อยากรู้ก็ตามปัญหาอาจกลับ แต่ต้องไม่รุนแรง คิดว่าผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดน่าจะถึงเวลารู้แล้วว่าปัญหาที่เกิดขึ้นทุกคนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของปัญหา ไม่ต้องการชี้ว่าใครถอย เพราะทำไม่ได้ เพราะสุดท้ายก็กลับมา ดังนั้นก็ต้องมาถึงจุดที่ทุกคนคิดว่าประเทศบอบช้ำแล้วไปไม่ได้แล้ว

การทำร่างรัฐธรรมนูญนั้นถือเป็นการมองไปข้างหน้า แต่ฐานปัญหา ๑๐๐ เปอร์เซนต์ ทุกคนเชื่อว่าผิวน้ำดูเรียบแต่ใต้น้ำไม่เรียบ ได้ส่งรายงานว่าด้วยการปรองดองไปสู่รัฐบาลแล้ว ทั้งนี้มีรายละเอียดที่น่าสนใจมาก โดยมีหลักและมีการเดินหน้าเป็นบวก ความเป็นไปได้สูง แต่ในขณะที่มีความเป็นไปได้สูงนั้นมีความอ่อนไหว และมีโอกาสจะกลับมาสู่สถานะที่แย่กว่าเดิม ดังนั้นต้องคอยระมัดระวัง คอยประคับประคอง ทั้งหมดนี้เนื่องจากปล่อยปัญหาให้พันกันหมดมีแรงกระเพื่อม เช่น กรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) จะพิจารณาถอดถอนอดีตนักการเมือง อยากรู้ก็ตามวิธีการปรองดองที่เดินไปมีเชิงบวก เพียงแต่ว่าปัญหาหลักมาเป็นสิบปีไม่สามารถพลิกแผ่นดินแล้วบอกว่าดีได้ ต้องให้เวลา เรียนตรง ๆ ว่า ถ้อยคำและวาจาคงยืนยันไม่ได้ แต่ สปช. รู้ว่า ฝึกใบสั่งทิ้งไปก็ใบ ไม่ขอเรียกใบสั่ง แต่ขอเรียกว่าเป็นคำร้อง อยากรู้ก็ตามในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีข้อมูลที่ปรากฏ สปช. และรัฐสภาปัดป้อง มีคนละชุดข้อมูล ซึ่งเคยพิสูจน์และไม่มีโอกาสพิสูจน์ชุดข้อมูลที่ไม่ตรงกันที่ทำให้การตัดสินใจไม่ตรงกัน ทั้งนี้การประสานงานและการทำงานแบบแม่น้ำ ๕ สาย สามารถแก้ปัญหาไปได้ นี่เป็นสัจธรรม จะบอกว่าไม่มีเป็นไปได้ ความไม่เข้าใจมี แต่ความไม่เข้าใจเราทำความเข้าใจให้เกิดขึ้นเร็วที่สุด เช่น กรณีที่รัฐบาลจะทำสัมปทานแปลงที่ ๒๑ ที่ สปช. ได้ศึกษาและให้ข้อมูลที่แย้งกับรัฐบาล ทั้งนี้สิ่งที่ สปช. ทักท้วงเพื่อให้เกิดความรอบคอบมากขึ้น และมีทางเลือกให้พิจารณามากขึ้น แต่ชุดข้อมูลตัดสินใจที่ต่างกันทำให้ไม่ลงล็อกกัน ไม่ใช่ความขัดแย้ง ท้ายสุดรัฐบาลก็เดินหน้าไปในทางที่ดีและเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติมากที่สุด ขณะนี้ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ แต่ต้องเลือก เหตุที่ต้องเลือกมี ๓ เหตุผล คือ

๑. หากทำทันที ทั้ง ๔๐ - ๕๐ เรื่อง ถามว่า รัฐสภาปัดป้องมือไหวหรือไม่ เช่น ถ้าแตะเรื่องปฏิรูปอะไรก็ตาม ต้องปรับระบบองค์กรและโครงสร้าง รวมถึงหลักความคิด มีคนได้และมีคนเสียทุกเรื่อง ทุกสังคมเขาจับมือคนเสียประโยชน์ได้หรือไม่ เราอาจไม่ได้ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ เพราะเราศึกษาและเสนอแนะ

๒. เวลาที่รับไปทำ ต้องปรุงแต่งวิธีการขยายไปแล้วไม่เหมือนเดิม มีคนที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น เป็นไปได้ว่า สปช. อาจไม่ได้มอง

๓. ทุกวันนี้ข้อมูลเปลี่ยนไป เวลาจะลงมือจัดการฐานข้อมูลเปลี่ยน เช่น สิ่งที่เกิดที่สุด คือ ค่าเงินหยวน ซึ่งตอนที่ทำงาน สปช. ไม่มีเรื่องนี้ เพิ่งเกิด เมื่อรัฐธรรมาภิบาลจะต้องพิจารณา

ดังนั้นหากรัฐจะทำพร้อมกันทั้งหมด ปัญหาไม่ใช่การออกกฎหมายแล้วปฏิรูป ชุดข้อมูลที่ตัดสินใจ กรรมการยุทธศาสตร์ฯ มีส่วนสำคัญที่จะช่วยรัฐธรรมาภิบาล ช่วยรัฐบาล ซึ่งอยากเห็นว่าต้องคลี่ประเด็นปฏิรูป ออก ไม่ใช่ใช้มาตรา ๔๔ แต่ทั้งหมดต้องเริ่มทำทุกประเด็น เพื่อทำการปฏิรูปให้เป็นระบอบประชาธิปไตยที่ดี เป้าหมาย คือ อย่างนั้น ในช่วงเวลาที่มีวิกฤติเกิดขึ้น ต้องพักคิดทบทวน ไม่เช่นนั้น วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ก็เลือกตั้งได้ และการพักตรงนี้ คือ วางระบบโครงสร้างและกลไกและแนวคิดตรงนี้เป็นสิ่งที่ยกเว้นสำหรับ ประชาธิปไตย เหมือนสร้างเมืองใหม่ การพัฒนา มิมีติเรื่องศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ในคำว่า “ธรรมาภิบาล” คือ ความรับผิดชอบ เป็นการเลือกการเสพติด และคิดว่าเสพติดเดียวคงไม่ติด คือ มาตรการที่จำเป็นต้องริเช็ดประเด็นปัญหาที่สั่งสมยาวนาน ขณะนี้อยู่ในภาวะที่ต้องริเช็ดบางเรื่องให้ เปอร์เซนต์

อย่างไรก็ตามจากการพิจารณาเอกสารปฏิรูปเห็นความสำเร็จ การประมาณเป็นเปอร์เซนต์ทำได้ยาก เพราะช่วง ๑๐ เดือนที่ผ่านมา คิดว่าสภาพพื้นฐานที่เป็นของประเทศไทยสะสมปัญหาบางอย่างไว้อย่างมาก ดังนั้น การทำปฏิรูปให้เสร็จสัก ๕ ปี อยากเห็นสัก ๒๐ เปอร์เซนต์ คงไม่ใช่ เพราะต้องมีการแก้ไขเรื่องที่กำลัง อย่งไรก็ตามไม่มีเงินจำนวนมากพอที่จะแก้ไขปัญหาอะไรก็สามารถทำได้ คิดว่ากระบวนการทำงานที่คนไทย ต้องเข้าใจรัฐธรรมาภิบาล เช่น การกวาดเงินค้ำจ่ายจากส่วนราชการ ๗,๐๐๐ ล้านบาท ทำให้เข้าใจว่า อาจไม่ได้ ๒๐ เปอร์เซนต์ ดังนั้นต้องเลือกบางเรื่อง เรื่องที่เป็นจุดคานงัดแก้ปัญหาอื่น ๆ จากที่พูดคุยมี ๒ เรื่องหลัก คือ

๑. ระบบการบริหารราชการแผ่นดิน สืบเนื่องไปยังเรื่องคอร์รัปชั่น ซึ่งมีหัวใจสำคัญ คือ การตรึง อัตรากำลังของข้าราชการ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ แต่เพิ่มพนักงานมากขึ้น

๒. ระบบการศึกษา ทุกคนต้องช่วยกันและทำความเข้าใจ โดยสื่อมีส่วนสำคัญในการช่วยทำความเข้าใจกับประชาชน และคิดว่าคนต่างชาติที่ไม่ประสาแล้วมาหมิ่นประเทศไทย จะได้มีประสา ไม่ใช่สักแต่ ตำหนิ เพราะนี่เป็นกระบวนการเปลี่ยนประเทศ มีสิ่งที่จะต้องริเช็ด

หากได้รับความร่วมมือทั้ง ๒ เรื่อง คือ การบริหารราชการแผ่นดิน ที่มีหัวใจสำคัญ รวมถึงการ กระจายอำนาจ ทุจริตในภาครัฐ จัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการยุติธรรม องค์กรภาครัฐถึงเวลาต้องดาวน์ไซด์ องค์กรภาครัฐ และระบบการศึกษา ที่ไม่ใช่การเปลี่ยนหลักสูตรเท่านั้น ไม่อยากใช้คำว่า “ล้างสมอง” แต่ต้อง คัดมา ช่วยกันมาเอาใจใส่เรื่องนี้ นี่เป็นประเทศของเรา และกำลังทำให้ลูกหลานของเรา และเมื่อคิดเป็น เจ้าของงานปฏิรูปแล้ว ดังนั้นสิ่งที่ออกแบบคงไม่ถูกใจหมด ในโอกาสข้างหน้าต้องช่วยออกแบบ รวมถึงติดตาม การทำงานของรัฐบาลหน้า อย่งไรก็ตามเมื่อ สปช. พันวาระไปแล้ว ยังเป็นประชาชนคนไทยเต็มขั้น และ ประเทศไทยเป็นของเราอยู่ ท้ายสุดวันนี้ตั้งใจเสนอแผนปฏิรูปกับประชาชน ดังนั้น ช่วยเป็นเจ้าของด้วย และ มาร่วมช่วยกัน

วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทย

สุวิทย์ เมษินทรีย์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญจัดทำวิสัยทัศน์และออกแบบอนาคตประเทศไทย สปช. ได้นำเสนอทิศทางการปฏิรูปประเทศไทย เรื่อง “วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทย” ว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญกับสถานะเสี่ยงและภัยคุกคาม ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ในเวทีโลก ยังไม่สามารถก้าวพ้นการเมืองที่มีปัญหาสังคม และปัญหาคุณภาพของคนกับขีดความสามารถในการแข่งขันระยะยาวของประเทศ ขณะที่โครงสร้างประชากรกำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย และการเผชิญกับตักประเทศรายได้ระดับปานกลาง พร้อมกับเผชิญกับตักความเหลื่อมล้ำและคุณธรรมที่เสื่อมทราม ดังนั้น รัฐบาลใหม่ที่เข้ามาจึงมีภารกิจสำคัญ ๗ ประการ โดยเฉพาะเรื่องการพัฒนาคุณภาพคน

สานพลังขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศสู่อนาคต

สีลาภรณ์ บัวสาย สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กล่าวว่า การปฏิรูปประเทศไทยสู่อนาคต ๒๕๗๕ โดยมีเนื้อหา คือ เป้าหมายว่าปฏิรูปอะไร ปฏิรูปอย่างไร และปฏิรูปโดยใคร ในการปฏิรูปประเทศไทยสู่อนาคต ๒๕๗๕ นั้นมีเป้าหมาย คือ เป็นการเมืองที่เปิดกว้าง ไม่ผูกขาด มีส่วนร่วม ผู้นำดีและเก่ง มีรายได้ ๔๘๐,๐๐๐ ต่อคนต่อปี เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงการพัฒนาสุวรรณภูมิและอาเซียน มีผลสัมฤทธิ์เด็กไทยเป็นอันดับ ๒ ของอาเซียน และอยู่ในระดับ Top ๕ ของเอเชีย มีพื้นที่ป่า เพิ่มขึ้นเป็น ๔๐ เปอร์เซ็นต์ ระบบน้ำครอบคลุม ๗๐ เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้จะต้องปฏิรูปอะไร ก็คือ การปฏิรูปเศรษฐกิจมหภาค การปฏิรูปเศรษฐกิจภาคการผลิต และการสร้างสังคมผู้ประกอบการ

กอบศักดิ์ ภูตระกูล สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กล่าวว่า ปฏิรูปอย่างไร ก็คือ มีแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศสู่เป้าหมายใน ๔ ด้านหลัก คือ

ด้านที่ ๑ การปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจที่ยังมีปัญหาในปัจจุบัน โดยมีประเด็นการปฏิรูปในเรื่องการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม การปฏิรูประบบรัฐวิสาหกิจ และการปฏิรูปสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยต้องมีการผลักดันแก้ไข คือ กฎหมายการแข่งขันทางการค้า ทบทวนบทบาทความจำเป็นของรัฐวิสาหกิจ และการปรับปรุงประสิทธิภาพและระบบประเมินผล การแยกบทบาทของการเป็นผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแลองค์กรเจ้าของ และรัฐวิสาหกิจออกจากกัน และการยกระดับการกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจ รวมทั้งมีการสร้างศูนย์ร่วมของความเป็นเลิศในเรื่องอุตสาหกรรมเป้าหมาย เช่น การท่องเที่ยว สุขภาพ เกษตร อาหาร พลังงานทดแทน ยานยนต์ เป็นต้น โดยมีเป้าหมายให้เป็น Top ๕ ด้านการท่องเที่ยวของเอเชียแปซิฟิก เกษตรแปรรูป อุตสาหกรรมบนฐานชีวภาพ และเป็น Top ๑๐ ผู้ผลิตยานยนต์ของโลก

ด้านที่ ๒ การปฏิรูปสังคมเพื่อเป็นลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีเป้าหมายด้านสังคม คือ ลดการอพยพย้ายถิ่นเพื่อหางานทำ อัตราการเติบโต GPP ๕ เปอร์เซ็นต์ ลดความเหลื่อมล้ำในคุณภาพและโอกาสการศึกษา เป็นต้น ด้านทรัพยากร คือ เพิ่มพื้นที่ป่าเป็น ๔๐ เปอร์เซ็นต์ พัฒนาระบบการจัดการน้ำเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เป็นต้น

ศาสตราจารย์พิเศษ กิตติพงษ์ อรุณีพัฒน์พงศ์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กล่าวว่า

ด้านที่ ๓ การปรับกลไกภาครัฐ ที่มีเป้าหมายการให้บริการภาครัฐ เช่น การขออนุญาตด้านธุรกิจ ภายใน ๓ วัน การมีอันดับ CPI อยู่ในกลุ่ม ๒๕ เปอร์เซนต์แรกของโลก มีกระบวนการการตรากฎหมายใช้เวลาไม่เกิน ๑ ปี และบริการภาครัฐให้ได้มาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังต้องปฏิรูประบบและกลไกภาครัฐใน sector สำคัญ คือ การปฏิรูปภาคเกษตร โดยมีเป้าหมาย คือ มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนเกษตรกร ๑.๕ ล้านบาทต่อปี มีสินค้าเกษตรรายสาขาตลาดสดทั้งห่วงโซ่คุณค่า การปฏิรูปการศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือ ผลสัมฤทธิ์เด็กไทย เป็นอันดับ ๒ ของอาเซียน และอยู่ใน Top ๕ ของเอเชีย การปฏิรูปกิจการพลังงานและไฟฟ้า ทั้งในด้าน โครงสร้างการบริหารและกำกับกิจการพลังงาน และด้านกิจการไฟฟ้า

ด้านที่ ๔ การปฏิรูปการเมือง โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ ประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข มีการเมืองที่เปิดกว้าง ไม่ผูกขาด มีส่วนร่วมผู้นำทางการเมืองดีและเก่ง เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ คือ คนดี มีโอกาสเข้ามาทำงานการเมือง ลดการผูกขาดทางการเมืองของพรรคการเมือง ป้องกันและขจัดการใช้อำนาจ รัฐที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรม เพิ่มพื้นที่ทางการเมืองของภาคประชาชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรากฎหมายและตรวจสอบอำนาจรัฐ และเป้าหมายรูปธรรม คือ ระบบการเมืองมีเสถียรภาพ รัฐบาลแต่ละชุดอยู่ในตำแหน่งโดยเฉลี่ยมากกว่า ๒ ปี พรรคการเมืองที่มีผู้สมัครได้รับเลือกตั้ง มีสาขาพรรคในทุกจังหวัด ไม่มีคดี การทุจริตในการเลือกตั้งระดับประเทศที่ได้ใบแดง และกระบวนการพิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีประสิทธิภาพ

ซึ่งจะปฏิรูปโดยใคร จะใช้กลไกขับเคลื่อนการปฏิรูป คือ กลไก นั้นจะมีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูป คณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติ และหน่วยบริหารเชิงบูรณาการ อำนาจและบทบาท คือ บูรณาการการขับเคลื่อน สนับสนุนโครงการริเริ่มเพื่อการปฏิรูปที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดตัวชี้วัดให้หน่วยงานและกำกับการขับเคลื่อน โดยใช้ทรัพยากรของงบประมาณภาครัฐเพื่อการปฏิรูป และงบประมาณจากรัฐวิสาหกิจและเอกชน

หลังจากนั้นในช่วงบ่าย ได้มีการแยกย้ายเข้าห้องประชุมกลุ่มย่อยตามความสนใจใน ๖ ห้อง ในที่นี้ทางผู้เข้าร่วมสัมมนา ได้เข้าห้องที่ ๑ ระบบการเลือกตั้งที่สุจริตยุติธรรม ณ ห้องประชุมโลตัส สวีท ๑ - ๒ และชมวิดีโอทัศน์เรื่อง การเมืองเรื่องของประชาชน ในประเด็นที่ ๑ เรื่อง ระบบการเลือกตั้งและระบบพรรคการเมือง และประเด็นที่ ๒ เรื่อง การตื่นรู้ของพลเมืองและความเข้มแข็งของชุมชนในการบริหารงานภาครัฐ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ เรื่อง ระบบการเลือกตั้งและระบบพรรคการเมือง

อมร วาณิชวิวัฒน์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กล่าวว่า การปฏิรูปพรรคการเมือง นั้นมีข้อเสนอแนะการปฏิรูปดังนี้

๑. การปฏิรูปหน้าที่และการบริหารพรรคการเมือง
๒. การเป็นสถาบันทางการเมือง
๓. การเป็นพรรคการเมืองของประชาชน

๔. การป้องกันการทุจริต การซื้อสิทธิ ขายเสียง ของพรรคการเมือง
๕. การหาเสียงของพรรคการเมือง
๖. การอุดหนุนเงินทุนให้แก่พรรคการเมือง (Political finance)
๗. การยุบพรรคการเมือง

พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กล่าวว่า แผนปฏิรูปการคัดเลือกคนดีเข้าสู่สภา มีดังนี้

๑. กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครมากขึ้นกว่าเดิม เช่น เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายว่าการกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเคยกระทำการอันทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม
๒. ลดและควบคุมค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง
๓. เพิ่มอำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้ง

จุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กล่าวว่า แผนปฏิรูปโครงสร้างองค์กรอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) โดยมีข้อเสนอการปฏิรูปและแนวทางดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. การปฏิรูปการสรรหา จำนวน และคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยให้มีคณะกรรมการสรรหา ๑๑ คน เพิ่มจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้งจากเดิม ๕ คน เป็นจำนวน ๗ คน เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงานหน้าที่ และพิจารณาแก้ไขคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยนำประสบการณ์หรือผลงานมาเป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานในการสรรหา รวมถึงกำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และแก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
๒. การปฏิรูปโครงสร้างและการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เช่น การจัดตั้งหน่วยงานปฏิบัติการที่ทำหน้าที่เชิงรุกในการสืบสวนและหาข้อเท็จจริง จัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการเลือกตั้ง สร้างระบบจริยธรรมสำหรับพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และมีการลงโทษทางวินัยที่รุนแรง
๓. การปฏิรูปอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เช่น ด้านการควบคุมและกำกับ การเลือกตั้ง ด้านการจัดการเลือกตั้ง และด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
๔. การปฏิรูปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ส่วนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยมีข้อเสนอการปฏิรูปและแนวทางดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ให้มีการรวมหน่วยงานด้านการป้องกันการทุจริตของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และสำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เป็นหน่วยงานเดียวกัน

๒. การแบ่งมอบความรับผิดชอบงาน เช่น งานด้านปราบปรามการทุจริตแบ่งงานออกเป็น ๒ ด้าน คือ ๑) ด้านผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและภาคเอกชนให้มีเลขาธิการรับผิดชอบงาน ๑ คน รับผิดชอบเฉพาะงานปราบปราม ๒) งานป้องกันการทุจริต ให้มีคณะกรรมการด้านการป้องกันการทุจริต ๓ คน มีเลขาธิการรับผิดชอบงาน ๑ คน รับผิดชอบเฉพาะงานด้านการป้องกัน วางมาตรการแนวทางและส่งเสริมสนับสนุนสถาบันการศึกษา เป็นต้น

๓. ที่มาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยให้มีคณะกรรมการสรรหา จำนวน ๑๑ คน

๔. ที่มาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ป.ก.ท.) ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สรรหาคณะกรรมการด้านการป้องกันการทุจริต (ป.ก.ท.) จำนวน ๓ คน

บุญเลิศ ศชายุทธ์เดช สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กล่าวว่า แผนปฏิรูปองค์กรตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีข้อเสนอการปฏิรูปและแนวทางดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. อำนาจหน้าที่ เช่น ควรจะบัญญัติรูปแบบ ที่มา โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่หลักไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับองค์กรอิสระอื่น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และเพื่อมิให้มีปัญหาเรื่องบัญญัติอำนาจหน้าที่ขัดรัฐธรรมนูญ

๒. ที่มาของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้มีคณะกรรมการสรรหา จำนวน ๑๑ คน องค์ประกอบและวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินควรกำหนดให้มีจำนวน ๙ คน

๓. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยจัดให้มีกลไกส่งเสริมสนับสนุนและประสานการดำเนินงานภาคประชาชนอย่างต่อเนื่อง และแก้กฎหมายเพิ่มอำนาจแก่ประชาชนในการร่วมตรวจสอบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

๔. การประเมินผลและการตรวจสอบ มีหน่วยงานประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นรายบุคคล

ประสาร มฤคพิทักษ์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กล่าวว่า ปฏิรูปการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม เพื่อให้พ้นจากการเมืองอุปถัมภ์และผูกขาดนำไปสู่ประชาชน โดยมีหลักหุุดสำคัญ คือ

๑. กำหนดให้รัฐทำหน้าที่
๒. มีพื้นที่ของประชาชน
๓. มีกลไกรองรับ
๔. มีปัจจัยสนับสนุน

ซึ่งมีวัตถุประสงค์ คือ สร้างเสริมความเข้มแข็ง ปลุกฝังและสนับสนุน และมีข้อเสนอการปฏิรูปดังต่อไปนี้

๑. ตั้งคณะกรรมการระดับชาติ ๒ ชุด คือ ๑. เรียนรู้ทางการเมืองของประชาชน ทำหน้าที่องค์กรกำหนดยุทธศาสตร์ ๒. ประเด็นกฎหมาย คือ การยกย่องส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง
๒. ตั้งคณะกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์รับฟังความคิดเห็น
๓. ให้มีสำนักคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

ประเด็นที่ ๒ เรื่อง การตื่นรู้ของพลเมืองและความเข้มแข็งของชุมชนในการบริหารงานภาครัฐ

นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กล่าวว่า การเมืองเป็นเรื่องของประชาชน พลเมืองและชุมชน เกี่ยวข้องกับเรื่องประชาธิปไตยโดยตรง ไม่ใช่เฉพาะการเลือกตั้ง การเลือกตั้งเป็นเพียงกระบวนการหนึ่งที่ได้ตัวแทนที่ดีของประชาชนไปทำหน้าที่ในสภาและบริหารประเทศแทน ตามแนวทางประชาธิปไตยแบบตัวแทนเท่านั้น แล้ว สปช. ได้มีการพัฒนาและขับเคลื่อน คือ

๑. ผลักดันการยกย่องรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ให้ความสำคัญกับการเพิ่มพลังอำนาจให้กับประชาชน และสนับสนุนให้มีสมาชิกพลเมือง
๒. ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ที่จะออกมาเป็นกฎหมายลูกของรัฐธรรมนูญ ได้เขียนถึงทิศทางการสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการจัดการตนเอง

ทิมมพร กองสอน สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กล่าวว่า ข้อเสนอการปฏิรูประบบเพื่อสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง ที่สภาปฏิรูปแห่งชาติเห็นชอบไปแล้ว วางอยู่บนกรอบความคิดหลักที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ รวม ๔ ประการ คือ

๑. การพัฒนากระบวนการประชาธิปไตยทางตรง และประชาธิปไตยชุมชน ทำให้ชุมชนมีสิทธิชุมชน มีความเป็นเจ้าของและสามารถจัดการตนเองร่วมกับภาครัฐและทุกภาคส่วนในสังคมได้
๒. การทำให้ชุมชน สามารถจัดการทุนชุมชนโดยชุมชน ในเรื่องทรัพยากร วัฒนธรรม ทุนทางปัญญา
๓. การสร้างหลักประกันทางสังคมที่เท่าเทียมให้กับชุมชน ในด้านสวัสดิการชุมชน และชุมชนมีส่วนร่วมจัดบริหารสาธารณะ
๔. การพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน การทำให้เศรษฐกิจฐานรากเข้มแข็งและยั่งยืน

ทั้งนี้ สปช. ได้เห็นชอบแผนปฏิรูปสำคัญ หลักการ เหตุผล และสาระสำคัญของร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องไปแล้ว ได้แก่ การผลักดันพระราชบัญญัติสิทธิชุมชน การแก้ไขพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน การยกระดับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน การจัดตั้งกลไกส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ร่างพระราชบัญญัติสิทธิชุมชนในการจัดการที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ ร่างพระราชบัญญัติธนาคารที่ดิน การแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม แผนปฏิรูปสัมมาชีพชุมชน และร่างพระราชบัญญัติวิสาหกิจเพื่อสังคม เป็นต้น

สภาปฏิรูปแห่งชาติส่งมอบผลงานการปฏิรูปแก่รัฐบาล โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ เทียนฉาย ภิระนันท์ ประธาน สปช. เป็นผู้ส่งมอบ และพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นประธานในพิธีส่งมอบ ผลงานของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) โดยได้รับมอบผลงานบนเวที พร้อมทั้งแสดงความเห็น โดยสรุป สาระสำคัญได้ดังนี้

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้า คสช. ได้กล่าวว่า ที่ผ่านมามีการติดตาม การประชุมที่รัฐสภา เห็นแล้วก็มีความสุข อย่างน้อยมีคนตื่นตื่นไปกับตน ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ อย่างน้อยเป็นการจุดประกายให้คนในชาติรู้ว่าประเทศจะเดินทางไหน เพราะเราเคยปล่อยให้เดินหน้าอย่าง อิสระมานาน ให้ขึ้นกับนโยบายของพรรคการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องดีแต่ต้องชัดเจน ไม่เช่นนั้นจะติดกับดัก ประชาธิปไตย และกับดักตัวเอง ที่ไม่รู้ว่าจะประเทศชาติต้องการอะไร การทำงานของ สปช. ตนเห็นว่าเป็นไป ด้วยดี ไม่ทะเลาะกัน แต่ต้องสร้างความเข้าใจมากขึ้น เพราะมาจากหลายส่วน ย่อมมีความเห็นต่างกัน ที่ผ่าน มาเข้าใจดีกับการทำงานแบบการเมืองต้องมีเรื่องนโยบายประชานิยม ตนไม่ได้บอกว่าไม่ดี แต่จะต้องปรับการ ทำงาน โดยวันนี้เราจะต้องช่วยกันวางแผนงานให้รัฐบาลในอนาคตได้เดินตามยุทธศาสตร์ชาติ เพราะการ ปฏิรูปประเทศจะไม่มีกรอบระยะเวลากำหนด เนื่องจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ประเทศไทยเก่ง ทุกคน แต่เสียอยู่ตรงที่ไม่ยอมกัน ทำให้ทุกอย่างคุยกันไม่ได้ และทำงานกันไม่ได้ อย่าลืมนะสิ่งที่ทำ และ แก้ปัญหาทำได้เพราะตนยืนตรงนี้ ลืมหรือยังว่าอยู่ตรงนี้ ลืมไปหรือว่ามี คสช. ก่อนวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เกิดอะไรขึ้น และถ้าไม่มีจะเป็นอย่างไร

การเรียกร้องประชาธิปไตยต้องมีเหตุและผล คิดว่าที่เข้ามาทำงานทั้งหมดก็ได้อะไรมาพอสมควร ไม่ได้เสียเปล่า ทุกคนที่เข้ามาต่างก็ทำหน้าที่ และรายงานประชาชนเปลี่ยนประเทศไทยกับ สปช. ถือเป็น คัมภีร์ฉบับที่ ๑ ที่เกิดขึ้นจากสำนักเสี้ยวลิ้มยี่ วันนี้สิ่งที่ประชาชนต้องการมากที่สุดและเร็วที่สุด คือ เรื่องปฏิรูป การเมือง โพลสำรวจพบร้อยละ ๗๕ ที่ต้องการแก้ไขเรื่องการเมืองและการบริหารราชการ ส่วนข้อที่จะให้ อยู่ เข้าใจว่าหวังดีก็ขอบคุณ แต่ไม่ต้องห่วงมากนัก เพราะเรื่องนี้ทำให้เจ็บปวดทุกวัน กลไกการทำงานที่สำคัญ ขณะนี้ก็คือคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ใครก็ได้ที่อยู่ตรงนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นตน แต่ต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับการ บริหารราชการแผ่นดิน และมีหน้าที่ในการปฏิรูป ซึ่งเราก็มีการทำการปฏิรูปแล้ว มีรัฐธรรมนูญที่เขียนไว้ หน้าที่ต่อไป คือ การปรองดอง นำคนที่เคยทำผิดกฎหมายทั้งหมด นำมาพัฒนาว่าจะทำอย่างไรต่อไป แต่ถ้า คนที่ไม่ยอมรับผิด ไม่ยอมรับผิดก็ไม่ต้องมาปรองดองกับตน จะต้องปรองดองด้วยกฎหมาย กระบวน ยุติธรรม วันนี้ทุกคนก็ยอมรับผิดแล้ว มีการเข้ามารายงานตัว มีการประกันตัว ซึ่งก็ต้องขอบคุณเพราะยอมรับ ในกติกา อย่างนี้ถือเป็นสุภาพบุรุษ สิ่งที่ประเทศชาติต้องการ คือ การปฏิรูปประเทศ และการปรองดอง ซึ่ง การปรองดองนี้ต้องแก้ปัญหาคนที่ติดคุกที่สมควรให้อภัย ตรงนี้ต้องมาพิจารณา แต่อยู่ที่ ๆ จะให้มายกโทษให้ ไม่ได้ และการปฏิรูปประเทศ ก็ต้องให้อำนาจคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และยืนยันตนไม่ต้องการอำนาจ ตรงนี้ ซึ่งการปฏิรูปทั้งหมดต้องทำให้ถูกต้อง ถ้าทำไม่ได้ในเวลานี้ รัฐบาลก็ควรจะต้องคิดว่า ควรทำอย่างไร แต่ต้องทำตามยุทธศาสตร์ชาติที่วางไว้ ไม่อย่างนั้นจะล้มเหลวหมด อย่าไปแปลความผิดว่าตนอยากต่ออำนาจ

ส่วนรายงานของ สปช. ทั้ง ๓๗ ประเด็น และ ๖ วาระการพัฒนา ตนรับได้ และได้วางแผนไว้ถึงเดือน กันยายน ๒๕๕๙ ที่เหลือฝากให้พวกท่านช่วยกันทำต่อ บางคนบอกให้ตนทำเรื่องยาก ๆ แล้วที่เหลือ

ให้รัฐบาลหน้าทำ แล้วยุติธรรมกับตนหรือไม่ ตนไม่ได้โอ้อวด แต่ต้องแบ่งเบาภาระการทำงานกัน ส่วนเรื่อง รัฐบาลปรองดองที่พูดกันในวันนี้ขอถามว่าจะเป็นไปได้ไหม ในเมื่อยังมีความขัดแย้งกันอยู่ และพวกที่เร่งให้ รัฐธรรมนูญเสร็จ เพื่อให้เกิดการเลือกตั้ง ถามว่าจะมีนักการเมืองใหม่ ๆ มาหรือไม่ นักการเมืองเดิม ๆ หยุด ก่อนได้ใหม่ เว้นไป ๕ ปี เพื่อให้ปฏิรูปประเทศกัน และถามหน่อยที่นั่งกันในห้องนี้ ใครอยากเป็นรัฐบาล อยาก เป็น ส.ส. หรืออยากเป็นนายกฯ ขอให้ยกมือ ตนจะแสดมภ์ให้ ก็ไม่เห็นมีใครอยากเป็น ไม่เข้าใจเหมือนกัน ทำไมคนดี คนเก่งไม่ชอบการเมือง สิ่งที่ทำมาตั้งแต่ ๒๒ พฤษภาคม คือ ผลงานของเรา และตั้งแต่กันยายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป เป็นเรื่องรัฐบาลต่อไปรับดำเนินการ ถ้าทำไม่ได้ก็ต้องโทษคนเขียนรัฐธรรมนูญ วันนี้ทุกคน ต้องช่วยกันกำหนดอนาคตประเทศ วันนี้ขออย่าแบ่งแยก เพราะหากเกิดปัญหาแบบเดิม คงไม่มีใครเข้ามา แก้ปัญหาหรือจะหวังให้ใครเข้ามาแก้ปัญหาแบบนี้ไม่มีอีกแล้ว ซ้ำเกินไปแล้ว ขอให้ครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้าย และไม่ต้องกลัวว่าใครจะมาปฏิวัติซ้อน ใครจะมากี่เชิญ ตนพร้อมตั้งนานแล้ว จะได้ว่าประเทศมีปัญหาหนักแค่ไหน วันนี้ไม่ว่าสีไหน ขออย่าทะเลาะกันอีกเพราะทุกคนเป็นไทยได้ร่มพระบารมี ขอให้ทุกคนไว้น้ำใจเชื่อใจตนด้วย

๔. การนำผลที่ได้รับจากการเข้ารับฟังการสัมมนาใช้ในการปฏิบัติงาน

๑. นำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลงานของสภาปฏิรูปแห่งชาติในแต่ละด้าน รวมทั้งรับฟัง ความคิดเห็นที่หลากหลายเพื่อนำไปประมวลและสังเคราะห์เพื่อเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป มาใช้ในการ ปฏิบัติงานและให้บริการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและบุคคลทั่วไป

๒. สามารถนำความรู้จัดลงในฐานข้อมูลของสำนักวิชาการ

๕. ข้อเสนอแนะ

ไม่มี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายโชคสุข กรกิตติชัย)